

trokken zich in hun pantsertje terug en waren binnen het halve uur bewegingloos. — De gevangen diertjes behoorden o. a. tot de gesl.: *Salpina* *Monostyla* (70—200 μ lang) maar ook waren het infusoren zooals *Stylonychia*.

Hoe worden nu de diertjes gevangen? Het lag voor de hand om aan de toppen der zijtakjes een kleefmiddel te onderstellen, maar andere diertjes of Diatomeen-panters bleven nooit bij aanraking vastzitten. Slechts wanneer de grazende diertjes toevallig de zwamtakjes in den mond kregen, bleven ze hangen. *Sommerstorff* constateerde aan die toppen weeke vliesjes die, bij prikkeling, een kleverig slijm afzonderden. Kort na de vangst woekerden de zwamdraden het diertje binnen met zachte vertakte draden, die het geheele diertje vulden en opsorpten. Men kon die absorptie nagaan aan de plasma-beweging, want dit voedsel werd voor opbouw gebruikt. Ving de zwam een grootere soort (*Salpina*), dan waren de intredende haustorien dikker van wand, de verteerde massa hoopte zich daarin op en de plasmastroom bleven uit. Later braken die myceeldraden uit naar buiten.

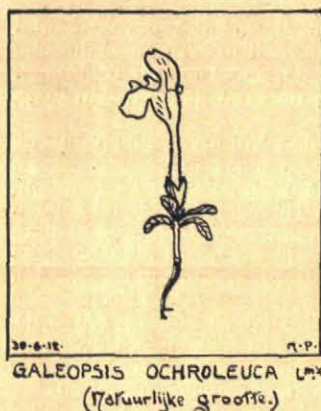
Ofschoon het onderzoek nog niet geëindigd is, meent *Sommerstorff* nu reeds hierin een geval te zien, waarin de gevangen dieren gedeeltelijk voor vegetatieven groei, gedeeltelijk voor de voortplanting van de zwam moet dienen. Vermoedelijk is de Zwam verwant met *Saprolegnia*. Voorloopig gaf hij er den naam aan van *Zoöphagus insidians*.

Breda.

J. E. COUVÉE.

Een dwergvorm. — Dwergexemplaren springen uit den aard der zaak niet zeer in het oog, vooral niet bij planten met kleine bloemen. Een plantje echter zooals hiernaast is afgebeeld is wel opvallend. Het geldt een exemplaar van de *bleekgele hennepnetel* (*Galeopsis ochroleuca* Luik), dat ik jl. Vrijdag op de kampplaats bij Laren vond. De hoofdstengel is hier 7 mm. lang, terwijl de bloem, die door den stengel gedragen wordt, een lengte van ruim 20 mm. heeft. Behalve de hoofdwortel met zijwortels die natuurlijk aanwezig waren, behoorden verder slechts 2 paar bladeren en 2 schutbladjes tot den schamelen inventaris van dit slecht bedeelde kind van Flora. Waar blijft hier het: »schijnkransen 10—30 bloemig»? Toch lijkt mij een dergelijk plantje een teken van vruchtbaarheid: Onder overigens ongunstige omstandigheden is het toch instaat, zich te vermenigvuldigen. Dit ziet men vaak in het plantenrijk. Wanneer men buiten planten uitsteekt met te weinig wortels en die thuis weer plant, dan gaan er dadelijk veel knoppen open en beginnen zich bloemen tot vruchten te ontwikkelen, al kan de geheele plant toch niet in leven blijven en al is die zoo goed als verdroogd. De laatste krachten worden gebruikt, om nakomelingen voort te brengen.

M. PINKHOF.

Kraaienbrutaliteit. — Even buiten het dorp Zuid-Beyerland ligt een boerenhofstede, in welker boomen zich een kolonie van reigers en aalscholvers gevestigd heeft. Toen mijn vrouw en ik verleden jaar onze Paaschvacantie in genoemd dorp doorbrachten, gingen we er iederen dag heen, om het bedrijvige gedoe der vogels gade te slaan. Nu hadden we al enkele keeren opgemerkt, dat er in de buurt der nesten steeds kraaien zwierven, die met de reigers op niet te besten voet schenen te staan. Zoodra zoo'n zwartrok zich te dicht bij de kolonie waagde, werd hij onder een oorverdoovend gekrijsch weggejaagd, zonder dat we konden nagaan, wat de reden dezer vijandige houding was. Maar op een goeden morgen werd de zaak ons duidelijk. Als de vorige dagen hadden we een geschikt plaatsje tegen den dijk gekozen en keken met belangstelling toe. Daar verhief zich statig een reiger van het nest, maar bijna terzelfdertijd schoot een kraai pijlsnel toe, pakte een ei en vloog er mee heen. Deze diefstal veroorzaakte een groote opschudding. De bestolene zette dadelijk met eenige makkers de zwarte dievegge na, die, toen ze in 't nauw kwam, het ei liet vallen, om zich tegen hare vervolgers te keeren. Deze schenen nogal respect voor haar te hebben, ze keerden althans spoedig terug. Bedaard streek de kraai toen bij het ei neer, om te zien, wat er van overgebleven was en dat op te slorpen.

De terugkeerende reiger was intusschen net vroeg genoeg, om een andere kraai met het tweede ei te zien wegvliegen. Weer een vervolging met hetzelfde resultaat.

We meenden, dat het drama nu geheel was afgespeeld, maar tot onze verbazing zagen we een derde kraai met evenveel brutaliteit en behendigheid als hare voorgangsters het laatste ei pakken. We veronderstellen ten minste, dat het het laatste was, want de arme bestolen vogel stond even later als een toonbeeld van wanhoop troosteloos op zijn eenvoudige

nest, terwijl de andere reigers nog eenigen tijd een groot lawaai maakten. Het duurde een heele poos, eer de gewone kalmte weer teruggekeerd was. De zwarte roovers zaten uit de verte toe te kijken, wachtend op een nieuwe gelegenheid, om een paascheitje machtig te worden.

Rotterdam.

F. D. E.

Boomkikvorschen bij Breda. — Op een onzer excursies nl. op 30 Juni troffen we op een eilandje, gelegen in de natte hei, tusschen Geersbroek en Annerville (beide achter Ulvenhout) vrij talrijk jonge boomkikvorschen aan. Aangezien we in verschillende boeken over natuurlijke historie slechts het Oosten des lands (Achterhoek) als vindplaats genoemd vonden, achten we onze vinding belangrijk genoeg, ze u te melden.

Onze vindplaats was begroeid o. a. met Moerashertshooi (*Hypericum helôdes*) *Scutellaria minor* (kl. glidkruid), *Hydrocotyle* (Waternavel), *Alisma ranunculoïdes* (kl. Waterwegbree) en *Rhamnus frangula* (vriëlbrom).

Breda.

L. E. SMALLEGANGE. J. C. FEIJ JR.

Vlaamsche Gaai. — In afl. 16 van *D. L. N.*, jaarg. 16, las ik een stukje van den heer De Meyere, waarin deze heer eenige aanhalingen doet uit Duitsche werken over het zingen van de Gaai. Nu vond ik onlangs in een oud werk van het jaar 1562 een paar regels over de Gaai, waarin over hetzelfde onderwerp iets geschreven is. Daarin staat namelijk het volgende:

Hij (nl. een zekere Brissen) geeft aan dezen vogel, den naam van *Gaay* in 't Latijn *Gorrulus*. De Spaanschen noemen hem *Gayo*, de Italiaansche *Ghiandaia*, de Engelschen *Jay*, In 't Hoogduitsch geeft men er den naam aan, van *Haer*, *Haetzler*, *Holtz-Schreyer*, *Eicken Heher*, *Nusz-Hecker* en *Hoher*. Wij noemen hem *Vlaamsche Gaay*.

De meeste der gemelde namen zijn, gelijk blijkbaar is, òf van het geluid, dat deze vogel maakt afkomstig, òf van het voedsel dat hij nuttigt en van zijne verblijfplaats. Immers de Gaayen, in kooien gehouden, kunnen klappen en fluiten geleerd worden; ja men kan ze het geluid van bijna alle Vogelen doen nabootsen, en in 't wilde, maken zij een vrij aangename galm, die door de bosschen klinkt. Zij houden zich meest in de Eikenboomen op, en derzelver vruchten zijn hunne gewoonlijke spijs, doch in de voorzomer eten zij ook boonen en erwten, die nog groen zijn. nit de Haauwen, en beminnen de kersen zeer. Zij verzamelen eikels, tot winterprovisie, en hun keelgat is zoo wijd, dat zij die geheel kunnen doorslikken enz. enz.

Maaesen.

H. HAGEMAN.

Meeuwen. — In *D. L. N.* van 1 Maart l.l. komt een berichtje voor over »Meeuwen«. Daarin komt het de schrijver ongelooflijk voor, dat de lindeboomen bij Woestduin omgekeerd geplant zouden zijn. Ik kan zulks niet beoordeelen, maar onmogelijk zal het wel niet wezen. Het volgende wil ik daarom uit eigen ondervinding mededeelen:

Op het koffieland Alas Petoeng (Java) moest om het bereidings-etablisement eene omheining gemaakt worden. Gelijktijdig werd in te nauw staande koffietuinen een rij koffieboomen uitgekapt. Men gebruikte die boomen weer voor de omheining en plantte die, omdat de bovenkant natuurlijk spitser was en dus gemakkelijker in den grond te krijgen, alle onderste boven. Niet alleen liepen de boomen weder mooi uit, maar enkele jaren geleden droegen ze zelfs aardig vrucht. De wortels werden natuurlijk geen takken, bovendien waren boomen bij het uitdunnen vlak boven den grond afgezaagd, maar de boom maakte een nieuwe scheut, die later zelf boom werd. Zegt ook niet de legende, dat de Spanjaarden de boomen in de Spanjaardslaan in de Haarlemmerhout uit den grond gehaald hebben en onderste boven weder ingeplant hebben?

Amersfoort.

H. DE KEMPENAER.

Lichtgevende Duizendpoot. — Voor eenige dagen vond ik een duizendpoot, welke sterk lichtgevend was. Tot mijn spijt heb ik het dier zóó zwaar verwond, dat hij binnen 24 uur, ondanks overdadig voedsel (ei, aardappelschil en bladaarde) gestorven is en ook geen licht meer gaf. Op de plaats waar hij zich bevond zaten lichtvlekken, maar een lichtbacteriën-kultuur heb ik er niet van verkregen. Wat zou de oorzaak van deze lichtverschijnselen kunnen zijn?

Rotterdam.

H. SMIT ADDENS.

Ik heb de *Geophilus electricus* maar eens gezien, nl. in Z.-Limburg, en weet er verder niets van.

H.

Roerdomp. — Bij een roerdomp, dien ik dezen winter opzette, vond ik in het lichaam een kleine snoek van ± 25 cM., die van de krop tot de aarsopening reikte. Toen ik hem bij den staart er uit trok, was de eerste helft gaaf, terwijl het verdere deel alle opvolgende fasen van verrotting vertoonde.

En nu een vraag: Waarvoor dient de gezaagde rand, die alleen aan de binnenzij van den nagel aan de middelste teen aanwezig is?

J. C. RIJK.